

**การบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**

**inclusive education management of school administrators in khlong yai network
group under trat primary educational service area office**

เพ็ญศักดิ์ แสงทอง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

e-mail: 6733100054@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาการบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดและ (2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รวม 116 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ วิจัยดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) การการบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ (2) เปรียบเทียบการบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) To study inclusive education management of school administrators in Khlong Yai Network Group under Trat Primary Educational Service Area Office, and (2) to compare inclusive education management of school administrators in Khlong yai Network Group under Trat Primary Educational Service Area Office to teacher's evaluation classified by age, educational level and teaching experience.

This research was survey research. The population consisted of 116 teachers in Khlong Yai Network Group under Trat Primary Educational Service Area Office. The sample was 92 teachers, was obtained via stratified random sampling technique. There were four steps of the research procedure: (1) reviews related literature; (2) constructing research instruments; (3) collecting data; and (4) analysis of

data. The instrument used for collecting data was a five-point rating scale questionnaire. Thie statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

Major findings: (1) Inclusive education management of school administrators in Khlong Yai Network Group under Trat Primary Educational Service Area Office, overall and each aspect were at high level; and (2) comparison of inclusive education management of school administrators in Khlong Yai Network Group under Trat Primary Educational Service Area Office to teacher's evaluation classified by age, educational level and working experience, they were different in overall at .05 statistical significance.

Keywords: Inclusive Education, School Administrators, khlong Yai Network Group, Trat Primary Educational Service Area Office

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการผลักดันการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งถึง และตอบสนองความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น การศึกษาเรียนรู้ร่วม (Inclusive Education) ในประเทศไทยและการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในประเทศไทยมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ปี พ.ศ. 2542 เป็น "ปีการศึกษาเพื่อคนพิการ" และต่อยอดด้วยนโยบายระยะยาว "คนพิการทุกคนต้องได้เรียน" ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป เพื่อให้เด็กพิการเข้าสู่ระบบการศึกษาปกติอย่างเท่าเทียม จึงกำหนดนโยบายสำคัญของกระทรวงไว้ว่าให้เด็กทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาและคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันโดยได้ประกาศให้ปีพุทธศักราช 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการโดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ นโยบาย “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” นอกจากนี้ได้ประกาศเป็นนโยบายระยะยาว ต่อเนื่องจากปีการศึกษาเพื่อคนพิการ ดังนี้ “คนพิการทุกคนต้องได้เรียน โดยได้รับการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม” ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2543 เป็นต้นไป จากสาระสำคัญในกฎหมายและนโยบายดังกล่าวส่งผลให้ เด็กพิการหรือเรียกว่า เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ามาในระบบการศึกษาทั้งในโรงเรียน การศึกษาพิเศษและโรงเรียนปกติในปีการศึกษา 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมต้นแบบ 1 อำเภอ 1 โรงเรียน เป็นครั้งแรก จนถึงปีการศึกษา 2559 มีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจำนวนทั้งสิ้น 5,026 แห่ง ซึ่งการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการศึกษาเดียวกันโดยไม่แบ่งแยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กพิการนั้นต้องได้รับการสนับสนุน ทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ กิจการแพทย์ วิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่ รวมทั้งให้มีบุคลากรสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและในปีงบประมาณ 2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาจากการจัดการศึกษาเรียนร่วมไปสู่การจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วม (Inclusive Education) มีหลักการว่า เด็กเลือกโรงเรียน ไม่ใช่โรงเรียนเลือกรับเด็กเหมือนอย่าง เช่นการเรียนร่วม และเด็กทุกคนควรมีสถานที่ที่จะเรียนร่วมกันโดยทางโรงเรียนและครูจะต้องเป็นผู้ปรับสภาพแวดล้อมหลักสูตร การประเมินผล วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูและโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองตอบความต้องการของนักเรียนทุกคนเป็นเฉพาะบุคคลได้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้ “ปี 2559 ปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” มุ่งพัฒนาเด็กพิการในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้มีการนำสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามความเหมาะสมกับวัยและสภาพความพิการของแต่ละบุคคลซึ่งในปีการศึกษา 2561 มีโรงเรียนเรียนร่วม 23,755 โรงเรียน มีนักเรียนพิการเรียนร่วมจำนวนทั้งสิ้น 416,162 คน ได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561)

การศึกษาแบบเรียนร่วมเป็นเรื่องที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริง ผู้บริหารหรือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาลองพิจารณาว่าโรงเรียนที่ตนเองสังกัดอยู่มีปัญหาและสามารถหาคำตอบ ของปัญหาว่านักเรียนในโรงเรียนของตนเองมีความยากลำบากต่อการเรียนรู้หรือไม่ และวิธีการ สอนของครูมีความยืดหยุ่นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนในโรงเรียนหรือไม่ ถ้าโรงเรียนเกิดปัญหา ในการหาคำตอบดังกล่าว โรงเรียนเหล่านั้นควรจะมีความหลากหลายในการปฏิรูปโรงเรียน และหาหนทาง ที่จะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการตอบสนองต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย (Diversity) และตอบสนองในทางที่เป็นผลดีต่อผู้เรียน พร้อมทั้งต้องค้นหาความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละคนว่ามีความต้องการอะไรเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กคนนั้นประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และ ผู้สอนต้องเข้าใจด้วยว่าในความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนนั้น ยังมีความแตกต่างกันซึ่งไม่ได้เป็น ปัญหาต่อการสอนของครูผู้สอน ครูต้องสามารถสอนผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายท่ามกลาง ความแตกต่างของผู้เรียนและควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการ เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ตามที่ทางโรงเรียนจัดบริการให้แก่เด็กทุกคนในโรงเรียนนั้นถือได้ว่าโรงเรียน ได้มีจุดเริ่มต้นในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม (Inclusive Education) เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาแบบเรียนรวมนี้ ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมองการบริหารสถานศึกษาแบบเรียนรวมไป ในลักษณะหรือในทิศทางใด เพราะว่าการศึกษาแบบเรียนร่วม โรงเรียนเหล่านั้นจะต้องมีความชัดเจน ในเรื่องของการมีส่วนร่วมและนโยบายเป็นสำคัญและจะต้องเป็นในแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยมีนักการศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน ผู้นำทางศาสนา สำนักงานการศึกษาระดับท้องถิ่นและ สื่ออุปกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาตามรูปแบบดังกล่าว เห็นได้ว่าการศึกษา แบบเรียนร่วมเป็นแนวทางที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้เข้ากับกรอบของสังคม เป็นอย่างดี ดังนั้นจะต้องมีการบูรณาการที่ดีควบคู่ไปกับการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเกิดประสบการณ์และคุณภาพของผู้เรียนมากที่สุด ปัจจัยที่จะนำการศึกษาแบบเรียนรวมไปสู่เป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชน โรงเรียนควรพิจารณาถึงหลักสูตรการสอนสื่ออุปกรณ์และการ จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน ปัจจัยทางด้านหลักสูตรนั้น มีความสำคัญระดับหนึ่ง หลักสูตรหลายหลักสูตรสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทุกคนและเป็นหลักสูตรที่จะต้องเรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน ในเวลาเดียวกันและวิธีการเรียนรู้แบบเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงนักเรียนมีความสามารถและความต้องการแตกต่างกันอย่างมาก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาจึงต้องศึกษาการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี

แนวคิดการจัดการเรียนร่วม นักการศึกษาพิเศษได้เสนอแนวคิดของ การจัดการเรียนร่วมดังนี้ บังอร ต้นปาน (2559) ได้กล่าวถึงแนวคิดจัดการเรียนรวม 3 ประการ คือ 1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นการจัดระบบ การศึกษาต้องจัดบริการทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคนโดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องหรือฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคม จึงควรจัดโครงการและปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความ ต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นการจัดเตรียม ความพร้อมก่อนวัยเรียน และวัยเรียน เพื่อให้เด็กพิเศษอยู่ร่วมกับเด็กปกติ ย่อมก่อให้เกิด คุณค่าและ สร้างสรรค์สังคม เพราะเด็กเหล่านี้ จะมีความ เข้าใจอันดีต่อกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็ก เหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของ มนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้น การจัดเด็ก พิเศษให้เข้าเรียนในชั้น เรียน จึงควรได้รับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นการสอน เพื่อบุคคลทั่วไป เพื่อพัฒนาความพร้อมและความรู้ ความสามารถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาการ ทุกด้านด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพ ที่ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมจากปรัชญาพื้นฐานดังกล่าวนี้ ได้สนองตอบนโยบายการจัด การศึกษาแผนใหม่ ซึ่งมุ่งจัดการศึกษาเพื่อมวลชนให้อยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ก่อให้เกิดคุณค่า ทางการศึกษาอันสูงยิ่งแก่มนุษยชาติในการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมด้วยสันติและมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมให้ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้อง อาศัยปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยระดับบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง บุคลากรในโรงเรียน มีความรู้ ความ เข้าใจและมีทัศนคติเชิงบวกในการจัดการศึกษาเรียน ร่วม ปัจจัยระดับหน่วยงาน เช่น สังคม ชุมชน/ท้องถิ่นสนับสนุนใน ด้านต่าง ๆ ส่งเสริมการมีงานทำ และการใช้ทรัพยากรในชุมชนร่วมกัน โรงพยาบาลให้ความร่วมมือในการคัดกรอง วินิจฉัย และให้ความ ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างรวดเร็ว ปัจจัยเชิงระบบโดยได้รับการสนับสนุนจาก หน่วย ดันสังกัดไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วม การจัดสรรงบประมาณ การกำกับ ติดตามการจัดการศึกษา เรียนร่วมโดยศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ การกำหนดอัตรา บรรจุครูการศึกษาพิเศษและการจ้างงานพี่เลี้ยง เด็กพิการ รวมทั้งการพัฒนาครูและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องการจัดระบบการคัดกรองและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนใน สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียน ร่วมเพื่อสามารถให้บริการผู้เรียนที่เข้าเรียนได้อย่างมีคุณภาพ การจัดการเรียนร่วมใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียน ร่วมกับนักเรียนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ถูกแบ่งแยกหรือกีดกันจากข้อจำกัดทางร่างกาย สติปัญญา หรือ พัฒนาการ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องออกแบบหลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ อย่่างไรก็ ตาม จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ได้แก่ การขาดแคลน สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และครูเฉพาะทางที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่ มีความต้องการพิเศษ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มนี้ นอกจากนี้ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษายังขาดระบบการวางแผน การกำกับติดตาม และการประเมินผลที่ชัดเจน รวมถึงการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถจัดการเรียนร่วมได้อย่าง มั่นใจและมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีวิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำ และสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การจัดสรร งบประมาณอย่างเพียงพอ และการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จากแนวคิดและข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ใน กลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ขอบข่ายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามแนวคิดของ อัญชลี เกลี้ยงแก้ว (2560) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร
2. ด้านการบริหารการจัดสภาพแวดล้อม
3. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร
4. ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รวม 116 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการตารางกลุ่มตัวอย่าง เครจซี่และมอร์แกน ได้ทั้งหมด 92 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยตามแนวคิดของ อัญชลี เกลี้ยงแก้ว (2560) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1.ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร 2. ด้านการบริหารการจัดสภาพแวดล้อม 3. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 4. ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน โดยศึกษาเปรียบเทียบ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 1) อายุ ประกอบด้วย น้อยกว่า 40 ปี และ 40 ปีขึ้นไป
- 2) ระดับการศึกษา ประกอบด้วย ปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี
- 3) ประสบการณ์ทำงาน ประกอบด้วย น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร
- 2) ด้านการบริหารการจัดสภาพแวดล้อม
- 3) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร
- 4) ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ รวม 4 ด้าน ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร

ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากแบบสอบถามของวิลมพรณ บุญรักษาทรัพย์ (2548) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 ความถี่ (Frequency)

1.4 ร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective congruence)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าที (t-test) ทดสอบความแตกต่าง ในกรณีที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม

3.2 ค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมในระดับ มากที่สุด และรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากรด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 4.51$) ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์รายด้านมีดังนี้

1.1 ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 เท่ากัน 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 โรงเรียนมุ่งมั่นเป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ ข้อที่ 7 ครูผู้สอนมีข้อมูลนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล อันดับ 3 เท่ากับ 2 ข้อ คือ ข้อที่ 5 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการเรียนร่วม และข้อที่ 9 ผู้บริหาร ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และนำไปใช้ได้เหมาะสม ตามลำดับ

1.2 ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 ข้อที่ 9 เอื้ออำนวยต่อบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน อันดับ 2 ข้อที่ 7 มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเรียนร่วม และอันดับ 3 ข้อที่ 6 มีการประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษาในการจัดการเรียนร่วม ตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 ข้อที่ 9 มีการจัดห้องเรียนพิเศษห้อง เสริมวิชาการ อันดับ 2 ข้อที่ 5 นักเรียนเรียนร่วมได้เรียนรู้และมีโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนปกติ และอันดับ 3 ข้อที่ 8 ผู้ปกครองให้ความสำคัญและ ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาเด็กในการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.4 ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 ข้อที่ 6 มีการสื่อสารในองค์กรอย่างทั่วถึงและทันเหตุการณ์ อันดับ 2 ข้อที่ 1 มีการแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา และอันดับ 3 ข้อที่ 2 กำหนดบทบาทหน้าที่ความ หน้าที่แก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในอายุที่ต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 และรายด้านมี 3 ด้านที่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ 1) ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร 2) ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม และ 3) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 และรายด้านมี 1 ด้านที่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่ โดยรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 และรายด้านมี 2 ด้านที่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ 1) ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร และ 2) ด้านบริหารการจัดสภาพแวดล้อม

อภิปรายผล

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยมีประเด็นนำมาอภิปรายผลวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานการบริหารการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มุ่งเน้นความเสมอภาคทางการศึกษา การไม่แบ่งแยกผู้เรียน และการจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนทุก

คน (school for all) โดยเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตน หากได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนร่วม การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม และการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อโนชา กิจจานนท์ (2556) และอัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560) ที่พบว่าการบริหารโรงเรียนเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีของผู้บริหารและครู รวมถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีม

1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน สะท้อนว่าผู้บริหารมีการจัดหลักสูตรที่ยืดหยุ่น จัดห้องเรียนพิเศษหรือห้องเสริมวิชาการ และเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนร่วมได้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนปกติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิ สุวรรณจันทร์ (2559) และพงษ์ธร วชิระปราการพงษ์ (2559) ที่ระบุว่าจัดการเรียนร่วมที่มีคุณภาพต้องมีการปรับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงการใช้ IEP และ IIP เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน

1.3 ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร การพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา และการสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนร่วม ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิต ทองเกต (2559) และสุนิสา สกุลเกื้อกุล และคณะ (2563) ที่พบว่าการจัดอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีให้เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ที่มองว่าสถานศึกษาเป็นระบบที่ทุกองค์ประกอบต้องทำงานเชื่อมโยงกันอย่างสมดุล

1.4 ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แม้จะต่ำกว่าด้านอื่น ๆ แต่ยังสะท้อนถึงความพยายามของผู้บริหารในการสื่อสารภายในองค์กร การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา และการสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอินทร์ คลองยั้ง (2557) และอรุษา สว่างโลก และคณะ (2562) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพ

2. การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ซึ่งผู้วิจัยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังนี้

2.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร ด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Echols (1992) และ Blackman (1990 อ้างถึงใน มัจฉรี โอสถานนท์. 2538) ที่พบว่าครูหรือผู้บริหารที่มีช่วงอายุและประสบการณ์แตกต่างกันย่อมมีทัศนคติและมุมมองต่อการจัดการเรียนร่วมแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อแนวทางการบริหารและการสนับสนุนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mathews (1984) และ Riedel (1991)

ที่ชี้ให้เห็นว่าครูและผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงหรือมีพื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ จะมีการรับรู้และทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนร่วมมากกว่า ซึ่งส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมและการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อผู้เรียน

2.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากร และด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Blackman . (1990 อ้างถึงใน มัจฉริ โอ สสถานนท์. 2538) และ Milinix (1994) ที่ระบุว่าครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก จะมีทัศนคติในทางบวก และมีความเข้าใจต่อการจัดการเรียนร่วมมากกว่า รวมทั้งเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่เน้นบทบาทของประสบการณ์วิชาชีพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าด้านการจัดการความพร้อมของนักเรียนและบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแนวทางการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน พร้อมทั้งส่งเสริมความเข้าใจและทัศนคติที่ดีของครูและบุคลากรต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษอย่างเป็นระบบ จากผลการวิจัยที่พบว่าครูมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อยู่ในระดับสูง สถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการคัดกรอง การจัดทำและการใช้ IEP/IIP รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่าการจัดห้องเรียนพิเศษ ห้องเสริมวิชาการ และการเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียนปกติอยู่ในระดับมากที่สุด สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างแท้จริง

4. ควรให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบเรียนร่วม จากผลการวิจัยที่พบว่าด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณ การจัดหาและพัฒนาเทคโนโลยี สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

5. ควรเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง แม้ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชนจะอยู่ในระดับมาก แต่ยังต่ำกว่าด้านอื่น ๆ สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. ควรศึกษารูปแบบการเรียนร่วมของกลุ่มเครือข่ายคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

กรมสามัญศึกษา. (2542). รายงานสภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติใน

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). รายงานสภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กและเยาวชนพิการใน

โรงเรียนปกติในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธิตพัรว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ พัสดุภัณฑ์.

เกยูร วงศ์กอม. (2548). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สวนดุสิต.

คนอง จอมคำ. (2555). การดำเนินการจัดการศึกษาแบบโรงเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

จรรยา ชื่นเกษม และกัลยา ชนะภัย. (2558). เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาการศึกษาพิเศษ

(Special Education) รหัสวิชา 1082105. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ชมบุญ แยม้นำ. (2560). การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนระดับ

ประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรี.

ชำนาญ ศรีวงศ์. (2560). รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2562). การศึกษาแบบเรียนร่วมเพื่อความเป็นธรรมในสังคม. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ จันทรัตน์. (2549). การบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธีระ จันทรัตน์. (2549). สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มี

ความบกพร่องทางสายตา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บังอร ต้นปาน. (2559). การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เบญจา ชลธารนนท์. (2546). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สุริยา.

ผดุง อารยะวิญญู. (2539). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

- พงษ์ธร วชิระปรการพงษ์. (2559). การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัชรดา นิลสุข. (2558). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- วิชัย เวียงสงค์. (2542). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- สมจิต ทองเกต. (2559). กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบริการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สกวรัตน์ ตันตินีรนาท. (2562). สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย.
- สุนิสา สกุลเกื้อกุล และคณะ. (2563). รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา บุบผา. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุทธิ สุวรรณจันทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุเชษฐ์ เรือนก้อน. (2556). แนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2556). หลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: สกสศ. ลาดพร้าว.
- สิริมา หมอนไหม. (2543). การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉริยา กุดหอม. (2560). การศึกษาการปฏิบัติการที่เป็นเลิศของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม: การวิจัยพหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลา เกลี้ยงแก้ว. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัด

- กรุงเทพมหานคร. คุชชินีพนธ์ปรัชญาคุชชินีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.
- อรอินทร์ คลองยั้ง. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนรวม
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อรุชา สว่างโลก และคณะ. (2562). การบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานการ
จัดการศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัย.
- อโนชา กิจจานนท์. (2556). การบริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วมกลุ่มกรุงธนเหนือ สังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- Bertalanffy, L. von. (1968). **General system theory: Foundations, development, applications.** New York: George Braziller.
- Pavlov, I. P. (1927). **Conditioned reflexes: An investigation of the physiological activity of the cerebral cortex.** London: Oxford University Press.
- Skinner, B. F. (1953). **Science and human behavior.** New York: Macmillan.
- Watson, J. B. (1913). **Psychology as the behaviorist views it.** *Psychological Review*, 20(2), 158–177.
- Alper, S. and Ryndak, D.L. **Curriculum Content for Students with Moderate and Severe Disabilities in Inclusive Settings.** Massachusetts: Allyn Bacon, 1999.
- Bardo, J. W. and Hartman, J.J. **Urban Sociology: A Systematic Introduction.** New York: F.E. Peacock, 1982.
- Blanchard, D.M. “Improving Attitudes and Social Interactions Between Nonhandicapped Young Children and their Peers with Handicapping Conditions”, *Dissertation Abstract International*. 51, 12 (1991).
- Echols, I.J. “An Analysis of Elementary Teachers, Opinions Toward Mainstreaming Moderately to Severely Mentally Retarded Children in Regular Education in Some Selected Schools in Texas”, *Dissertation Abstracts International*. DIA-A 52, 08 (September 1992): 2883.
- Gearheart, Bill R. and Weishahn, Mel W. **The Handicapped Student in the Regular Classroom.** London: C.V. Mosby, 1980.
- Johnson, D.W. and Johnson, R.T. “Integrated Handicapped Students into the Mainstream,” *Exceptional Children*. 49 (1980): 90-98.
- Johsom, J.J. **Educational Management (4thed.).** New York: McGrill-Hill, 1980.

- Kaufman, J.J., Gottlieb, J., Agard, J.A., & Kukic, M.B. "Mainstreaming: Toward and Explication of the Contract," **Focus on Exceptional Children**. 7 (1975) 35.
- Keeves P.J. 1988.** Educational research, methodology and measurement : **An international handbook**. Oxford : Pergamon Press
- Eeves, J.P. **Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press, 1988.
- Latham. D. L. **Teacher and Buliding Administrators Attitude and Beliefs about Incladtion**. n.p., 1997.
- Lewis, R.B. and Doorlag, D.H. **Teaching Special Student in the Mainstream (4th ed.)**. EnglewoodCliffs, NJ: Merrill, 1995.
- Mullinix, B.J. "The Relationship Between Principal Sample and Attitudes Toward Ainstreamiog of Hoandicapped Children, as Perceive d by Teachers," **Dissertation Abstracts International**. 54, 04 (1994): A: 435.
- Riedel, P.B. "An Investigation and Analysis of Educator Perceptions of Mainstreaming Mildly Handicapped Students in Grade 5-9 in Randomly Selected Urban and Rural School Divisions in Virginia Public," **Dissertation Abstracts International**. DIA-A 52, 04 (1991): 1164.
- Stener.E.**Methodology of theory building .Sydney** : Educology Research Associatea, 1988
- Smith, T.E., and others. **Management : Making Organizations Perform**. New York: Macmillan.
- Tanner, C.K. "Special Education Policy Famework for British Columbia," [Online]. Available from: <http://www.bced.gov.bc.ac>, 2004. [Retrieved 24 March 2004].
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Unesco **Worldwide Action in Education**. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1990.
- Willer, D. **Scientific Sociology Theory and Method**. New Jersey: Prentice-Hall, 1976